КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра педагогіки та управління закладом освіти

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ПП 7. Психологія освітньої та управлінської діяльності

2026 - 2027 навчальний рік

Викладач	Сущенко Андрій Віталійович, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та управління закладом освіти
Контактний телефон	+380970019802
Ідентифікатор та код доступу (Zoom / Google Meet)	249 853 5689 код доступу 1063
E-mail:	docanvisu@gmail.com
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=4923
Консультації	Консультації проводяться в дистанційному режимі за попереднім погодженням із викладачем через месенджери або електронну пошту

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Галузь знань	А Освіта	
Спеціальність	А1 Освітні науки	
Освітня програма	Педагогіка вищої школи	
Форма навчання	Очна (денна), заочна	
Мова викладання	Українська	
Курс (рік навчання), семестр	Курс 1, семестр 2	
Цикл підготовки	Професійної підготовки	
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Обсяг дисципліни	Кількість кредитів ECTS	3
	Загальна кількість годин	90
	Аудиторних годин	34
	Лекції	18
	Практичні	16
	Самостійна робота	56
Форма контролю	Залік	
Попередні компоненти (Пререквізити)	ЗП 2 Основи особистісного та професійного саморозвитку педагога; ПП 3 Педагогічна майстерність; ПП 4 Ділове адміністрування в системі освіти	
Паралельні та подальші компоненти (Постреквізити)	Паралельний компонент: ПП 6 Педагогіка вищої школи Подальші компоненти: П 1 Переддипломна практика; А 1 Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	

МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

Сформувати у здобувачів психологічну компетентність, необхідну для викладацької та управлінської діяльності у вищій школі: розуміння закономірностей взаємодії зі студентами й колегами, підтримки навчальної мотивації, конструктивного розв'язання конфліктів і реагування на кризові ситуації.

Завдання навчальної дисципліни:

- розкрити предмет і понятійний апарат психології освітньої та управлінської діяльності;
- ознайомити з віковими, соціальними й індивідуально-психологічними особливостями студентів;
- сформувати вміння аналізувати чинники навчальної мотивації та добирати способи її підтримки;
- розвинути навички міжкультурної взаємодії, профілактики конфліктів і конструктивного спілкування;
- розкрити психологічні аспекти управління педагогічним колективом, лідерства та командної роботи;
- ознайомити з принципами травмоінформованої взаємодії та базової психологічної підтримки в кризових умовах.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- основні поняття та закономірності психології освітньої й управлінської діяльності;
- психологічні особливості студентського віку та чинники навчальної мотивації;
- засади міжкультурної взаємодії та профілактики конфліктів у ЗВО;
- психологічні особливості управління педагогічним колективом, лідерства й командної взаємодії;
- принципи травмоінформованого підходу, базової психологічної підтримки та саморегуляції;
- межі компетентності викладача під час взаємодії зі здобувачами у кризових ситуаціях.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- аналізувати психологічні ситуації в освітньому середовищі та визначати чинники, що на них впливають;
- добирати способи підтримки навчальної мотивації з урахуванням потреб студентів;
- планувати заходи для розвитку міжкультурної толерантності й запобігання конфліктам;
- обґрунтовувати способи конструктивної взаємодії та розв'язання конфліктних ситуацій;
- аналізувати прояви лідерства, психологічний клімат і командні процеси в педагогічному колективі;
- застосовувати базові прийоми психологічної підтримки й саморегуляції, а за потреби скеровувати здобувача до відповідного фахівця.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх наук.

Загальні компетентності

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 6. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності.

СК 8. Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

Програмні результати навчання

РН 3. Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.

РН 10. Приймати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в сфері освіти/педагогіки, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації.

РН 11. Здійснювати консультативну діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук.

РН 14. Обґрунтовувати стратегії та розробляти організаційно-управлінські документи щодо оптимізації освітньої діяльності, демонструючи здатність працювати у міждисциплінарних робочих групах та взаємодіяти із зовнішніми стейкхолдерами освітнього ринку.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Предмет, завдання та понятійний апарат психології вищої школи та управління.

Тема 2. Вікові, соціальні та індивідуально-психологічні особливості студентського віку.

Тема 3. Психологічні механізми мотивації навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Тема 4. Психологія полікультурного освітнього середовища та міжкультурна взаємодія.

Тема 5. Профілактика та подолання соціокультурних і міжетнічних конфліктів у ЗВО.

Тема 6. Психологія управління педагогічним колективом та кафедральними командами.

Тема 7. Стилі керівництва, психологічний клімат та лідерство у вищій школі.

Тема 8. Психологічний супровід та кризовий менеджмент в умовах воєнного стану.

Тема 9. Травмоінформоване викладання, кризова інтервенція та методи першої психологічної допомоги.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль результатів навчання та рівня сформованості компетентностей здобувачів здійснюється на засадах прозорості та академічної доброчесності відповідно до Положення про критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Класичному приватному університеті. http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/node/5478

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються такі види контролю:

1. **Поточний контроль:** здійснюється протягом семестру та передбачає оцінювання виконання завдань практичних занять, проходження тематичних тестів і виконання самостійних робіт.

2. **Семестровий (підсумковий) контроль:**

проводиться у формі **заліку** та передбачає зарахування результатів накопичувальної системи (за накопиченими балами протягом семестру за виконання завдань поточного контролю).

Особливість оцінювання: всі види поточного і семестрового контролю оцінюються викладачем за **100-бальною шкалою**.

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Загальний підсумковий бал за дисципліну (за 100-бальною шкалою) формується як середньозважена величина на основі всіх поточних і підсумкових оцінок здобувача, отриманих протягом семестру, з урахуванням питомої ваги кожного виду діяльності.

Підсумковий бал = ($B_1 \times k_1$) + ($B_2 \times k_2$) +… +($B_n \times k_n$)

де:

B_1, B_2, B_3,...., B_n – бали за виконання завдань поточного контролю на практичних (семінарських) заняттях, самостійної та індивідуальної роботи, виставлений за 100-бальною шкалою; k_1, k_2, k_3,...., k_n – вагові коефіцієнти відповідного виду контролю;

Сума вагових коефіцієнтів поточного та підсумкового контролю дорівнює 1

$k_1 + k_2 + k_3 + ... + k_n = 1$

Структура компонентів оцінювання та їх питома вага

Види навчальної діяльності здобувача	Шкала оцінювання завдання	Ваговий коеф.	Питома вага у загальній оцінці
Практичне заняття 1. Психологічна діагностика студентської групи. Аналіз показників мотивації, стилів навчання та тривожності з дотриманням етичних вимог.	100	0,05	5
Практичне заняття 2. Стратегії підвищення навчальної мотивації студентів. Обґрунтування стратегій підтримки мотивації з урахуванням потреб студентів.	100	0,05	5
Самостійна робота 1. Психологічний аналіз випадку адаптації або зниження мотивації студента: визначення можливих чинників і обґрунтування заходів підтримки.	100	0,15	15
Тестування № 1 за темами 1–3.	100	0,10	10
Практичне заняття 3. Формування міжкультурної толерантності. Розроблення програми для полікультурної студентської групи.	100	0,05	5
Практичне заняття 4. Розв'язання конфліктних ситуацій в освітньому середовищі. Аналіз конфліктного випадку та обґрунтування способу його врегулювання.	100	0,05	5
Практичне заняття 5. Стилі управління у вищій школі. Аналіз стилю управління керівника кафедри або інституту на основі запропонованої ситуації.	100	0,05	5
Практичне заняття 6. Командоутворення в педагогічному колективі. Розроблення плану тренінгу для викладачів і проєкту організаційно-управлінського документа з пропозиціями щодо поліпшення психологічного клімату та командної взаємодії кафедри. Визначення учасників реалізації пропозицій і способів узгодження дій із зацікавленими сторонами.	100	0,05	5
Тестування № 2 за темами 4–7.	100	0,10	10
Практичне заняття 7. Травмоінформована взаємодія в кризових умовах. Складання алгоритму взаємодії викладача зі здобувачем у кризовій ситуації.	100	0,05	5
Практичне заняття 8. Перша психологічна допомога та саморегуляція. Опрацювання базових прийомів психологічної підтримки й саморегуляції в екстремальній ситуації.	100	0,05	5
Самостійна робота 2. Розроблення алгоритму психологічної підтримки здобувача в кризовій ситуації з визначенням меж компетенції викладача.	100	0,15	15
Тестування № 3 за темами 8–9.	100	0,10	10
Разом	**100**	1	**100**
Додаткові досягнення з навчальної дисципліни (за наявністю) Результати науково-дослідної діяльності здобувача, зокрема за такі активності: – участь у предметних олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт з навчальної дисципліни; – участь у засіданнях наукових гуртків, зокрема в обговореннях у форматі круглих столів, присвячених актуальним темам з навчальної дисципліни; – публікації результатів досліджень у вигляді наукових статей, тез	**До 10 балів**		

Види навчальної діяльності здобувача	Шкала оцінювання завдання	Ваговий коеф.	Питома вага у загальній оцінці
доповідей, а також виступи на наукових конференціях.			

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

100-бальна система	шкала ЄКТС	Національна шкала	Характеристика вимог та критеріїв оцінювання
90–100	A	Зараховано	Здобувач системно й ґрунтовно володіє поняттями дисципліни, правильно пояснює психологічні явища в освітньому середовищі. Самостійно аналізує практичні ситуації, враховує їхній контекст, пропонує доречні й етично обґрунтовані рішення. Тести виконує майже без помилок, самостійні роботи містять послідовний аналіз і аргументовані висновки.
82–89	B	Зараховано	Здобувач добре знає навчальний матеріал і доречно використовує психологічну термінологію. Практичні ситуації аналізує самостійно, рішення аргументує, хоча окремі висновки можуть бути недостатньо розгорнутими. У тестах і письмових роботах можливі незначні неточності, що не змінюють загального змісту відповіді.
75–81	C	Зараховано	Здобувач засвоїв основні теми дисципліни та застосовує знання для аналізу типових ситуацій. Загалом правильно визначає проблему й пропонує прийнятний спосіб її розв’язання, але аргументація або врахування психологічного контексту можуть бути неповними. Допущені помилки здатний виправити після уточнення.
67–74	D	Зараховано	Здобувач розуміє основні поняття, але переважно відтворює навчальний матеріал. Практичні завдання виконує за зразком; у визначенні причин ситуації, доборі способів взаємодії та їх обґрунтуванні припускається помилок. Для завершення аналізу потребує підказок або додаткових запитань.
60–66	E	Зараховано	Здобувач демонструє мінімально достатнє розуміння основних тем. Відповіді й висновки часткові, психологічна термінологія використовується непослідовно. Типове завдання виконує з допомогою викладача, запропоноване рішення обґрунтовує поверхово.
35–59	FX	Не зараховано	Здобувач засвоїв лише частину матеріалу. Плутає основні поняття, неповно аналізує психологічні ситуації або пропонує рішення, що не відповідають їхнім умовам. Практичні чи самостійні роботи виконані частково; у тестах значна кількість помилок. Потрібне повторне складання контрольного заходу.
1–34	F	Не зараховано	Здобувач не продемонстрував необхідного рівня знань і вмінь. Не розкриває основних понять дисципліни, не може визначити сутність поданої ситуації або запропонувати обґрунтований спосіб взаємодії.

100-бальна система	шкала ЄКТС	Національна шкала	Характеристика вимог та критеріїв оцінювання
			Практичні й самостійні роботи не виконані або не дають змоги оцінити досягнення результатів навчання. Потрібне повторне вивчення дисципліни.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: 100-БАЛЬНА, НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо термінів виконання завдань та перескладання	З огляду на безпекову ситуацію, повітряні тривоги та перебої з електропостачанням, освітній процес базується на принципах гнучкості та академічної підтримки. Усі завдання виконуються здобувачами в асинхронному режимі без застосування штрафних санкцій чи зниження балів за порушення первинних термінів, якщо затримка зумовлена об'єктивними обставинами непереборної сили. Здавання та перескладання пропущених завдань чи тем здійснюється у зручному для студента темпі протягом семестру за погодженням із викладачем без будь-яких обмежень.
Політика академічної доброчесності	Здобувачі освіти зобов'язані неухильно дотримуватись принципів академічної доброчесності під час виконання усіх видів навчальної, наукової та творчої діяльності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання та академічне шахрайство. Здобувачам освіти забороняється вдаватися до будь-яких форм академічного шахрайства, зокрема: використовувати під час контрольних заходів заборонені матеріали або технічні засоби; посилатися на джерела, які не використовувались у роботі; здавати роботи з однаковим змістом, підготовлені різними особами. У разі встановлення порушення академічної доброчесності до здобувача освіти можуть бути застосовані такі заходи академічної відповідальності, як повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо), повторне вивчення відповідного освітнього компонента або відрахування з університету.
Політика щодо відвідування занять в умовах воєнного стану	Відвідування навчальних занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим відповідно до затвердженого розкладу. *Організація освітнього процесу в умовах загрози та повітряних тривог* У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час проведення занять у режимі реального часу (Zoom / Google Meet) або перебування в приміщеннях Університету, проведення синхронного заняття негайно припиняється, а всі учасники освітнього процесу зобов'язані перейти до укриттів. Навчальне заняття, перерване через сигнал «Повітряна тривога» або яке не відбулося через її тривалість, автоматично переводиться в асинхронний режим. Відсутність здобувача освіти на синхронній конференції під час повітряної тривоги, відсутності електроенергії або зв'язку не є підставою для виставлення заборгованості чи зниження підсумкової оцінки, за умови опрацювання навчального матеріалу та виконання завдань в асинхронному режимі. *Застосування дистанційних технологій та форс-мажорних обставин* У разі переходу університету або його окремих структурних підрозділів на навчання із використанням дистанційних технологій через безпекову ситуацію чи інші форс-мажорні обставини, освітній процес регулюється *«Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти з використанням дистанційних технологій при обмежені або відсутності фізичного відвідування закладів освіти здобувачами з причин непереборної сили (природні катаклізми, заходи карантинного порядку та інші форс-мажорні обставини) в «Класичному приватному університеті».* Формат участі у дистанційних заняттях адаптується до поточних технічних можливостей та умов безпеки здобувачів і викладачів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Базова

1. Власова О. І., Семиченко В. А., Пащенко С. Ю., Невідома Я. Г. Психологія вищої школи **:** підручник / за ред. О. І. Власової. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2015. 405 с. URL: https://kmaecm.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/vlasovoyi-o.-i.-2015-psyhologiya-vyshhoyi-shkoly.pdf

2. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи : підручник. 4-те вид., випр. і доп. Київ : Каравела, 2014. 360 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/5759/

3. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія управління : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Київ : Академвидав, 2010. 542 с. URL: https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/471850/mod_resource/content/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9F%D0%A3%20%D0%9B.%D0%95.%20%D0%9E%D1%80%D0%B1%D0%B0%D0%BD-%D0%9B%D0%B5%D0%BC%D0%B1%D1%80%D0%B8%D0%BA.pdf

4. Мельник І. С., Савченко Ю. Ю. Педагогіка і психологія вищої школи: психологія : навчально-методичні матеріали. 2022. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/44017/

Допоміжна

1. Савченко Ю. Ю. Педагогіка і психологія вищої школи: психологія : навчально-методичні матеріали. 2023. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/47222/

2. Psychological first aid: Guide for field workers. World Health Organization, 2011. URL: https://www.who.int/publications/i/item/9789241548205

3. Травматичні події: психологічна підтримка та самодопомога : довідник. Офіс Ради Європи в Україні, 2022. URL: https://www.coe.int/uk/web/kyiv/-/traumatic-events-psychological-support-and-self-care-toolkit Офіс Ради Європи в Україні

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Міністерство освіти і науки України. Методичні рекомендації «Перша психологічна допомога. Алгоритм дій»**.** URL: https://mon.gov.ua/news/metodichni-rekomendatsii-persha-psikhologichna-dopomoga-algoritm-diy

2. Міністерство охорони здоров’я України. Рекомендації з психологічної допомоги**.** URL: https://moz.gov.ua/uk/rekomendacii-z-psihologichnoi-dopomogi